

THUISSKOMST

((WERKTITEL))

Een estafette schrijverssamenwerking voor De Tekstsmederij

DEEL 1: JIBBE WILLEMS

DEEL 2: MOHAMED AADROUN

PERSONAGES

- Frenkie (midden dertig)
- Amber (begin dertig, zwanger)
- De Makelaar
- De Soldaat
- Zijn Coach
- God
- Taxi

SCENES

Deel 1

- 1) Appeltjesblauwzeegroen
- 2) Twijfel gets you killed
- 3) Slijten is vergeten

Deel 2

- 4) Rauwe Tonijn
- 5) Bij Taxi Rechtdoor

1) APPELTJESBLAUWZEEGROEN

Frenkie en Amber worden door een makelaar rondgeleid in een potentieel koophuis.

- FRENKIE Je kan de Maartenskerk zien vanaf hier.
- AMBER Alleen het haantje.
- FRENKIE Maar toch.
Net of we nog in het centrum wonen.
- AMBER Je kan de zon zien vanaf hier.
- MAKELAAR Iemand een puntje appeltaart?
- AMBER Is toch ook niet net of we op de zon wonen.
- MAKELAAR Vers afgebakken.
- FRENKIE D'r ligt geen tegel recht en overal staan fietsen.
Dat gaat toch niet, met de kinderwagen.
- MAKELAAR Dit is nog de originele leuning,
met authentieke dragers.
- FRENKIE Elke keer drie trappen omlaag.
Als je thuiskomt weer drie omhoog.
En als je iets vergeten bent,
moet je met die hele wagen
met kind en al
al die treden weer op en af sjouwen.
- AMBER Ik kan haar toch even beneden laten.
- FRENKIE In de Klepperbuurt?
- AMBER Niemand steelt een kind.
- FRENKIE Weet je hoe duur zo'n wagen is?
- AMBER Dan gebruik ik een draagdoek.
- MAKELAAR Op de eerste etage vind je de slaapkamers.
Masterbedroom. Logeerkamer. Kinderkamer.
- FRENKIE Kinderkamer.
- AMBER Ze komt gewoon bij ons hoor, in de *co-sleeper*.
- FRENKIE Toch niet de rest van haar leven?
- MAKELAAR De grote slaapkamer heeft een Frans balkonnetje.
- FRENKIE Oh?
Leuk.
Een Frans balkonnetje.
- AMBER Dat is gewoon een hek.

- MAKELAAR Nou...
- AMBER Een hek voor een raam.
- MAKELAAR Anders bekijken we de ruime keuken even, echt een *unique selling point* van dit huis.
- FRENKIE Wat een bijzondere kleur.
- MAKELAAR Appeltjesblauwzeegroen.
- AMBER Is dat een kleur?
- MAKELAAR Een kleur. Een gevoel. Een beleving.
- FRENKIE Ik wil wel een puntje appeltaart.
- MAKELAAR Kijk, kan je gelijk zien hoe handig zo'n ingebouwde dubbele oven is, als je er eenmaal een hebt kan je nooit meer zonder. Je kan hier tegelijkertijd een appeltaart bakken én een braadstuk in de oven schuiven.
- AMBER Wij zijn vegetariër.
- MAKELAAR Leuk. Het dak hier is geschikt voor zonnepanelen. En er kan een warmtepomp geïnstalleerd worden. Dus als je om dat soort dingen geeft, klimaatverandering enzo, is dit huis ideaal. Het kookeiland is al elektrisch.
- FRENKIE Super.
- AMBER Zijn er goede basisscholen in de buurt?
- MAKELAAR Zeker. Het Sint Annadaal, de Josef Bartho en natuurlijk De Wijzer. Allemaal op loopafstand.
- AMBER Klinkt heel christelijk allemaal.
- MAKELAAR Ja, klopt.
- AMBER Het klinkt gewoon niet als een buurt voor ons. De mensen hier zijn, nou ja, anders.
- MAKELAAR Er is ook een openbare school, iets verder lopen.
- AMBER O.
- MAKELAAR Als je je daar beter bij thuis voelt.
- AMBER Wat bedoel je daarmee?
- FRENKIE Niks. Daar bedoel je toch niks mee?
- MAKELAAR Nou ja, niks, ik bedoel daarmee: je moet je wel thuis voelen.

FRENKIE Ja, je moet je ergens wel thuis voelen.
AMBER O!
FRENKIE Vind ik.
AMBER O dit voelt niet goed.
FRENKIE Het moet wel goed voelen.
AMBER Het voelt echt niet goed.
MAKELAAR Gaat het om het huis of om het postcodegebied?
FRENKIE Amber?
AMBER Er is iets met de baby Frenkie.

2) TWIJFEL GETS YOU KILLED

In de loopgraven zit een soldaat, hij ligt op de modderige rand, tuurt over zijn geweer, langs zijn bajonet, naar het niemandsland. Naast hem zit, onberispelijk gekleed en zeer professioneel in doen en laten, zijn coach. Zij observeert hem.

- SOLDAAT Vinex is het nieuwe Verdun.
 Laten we eerlijk zijn.
 Of niet. Natuurlijk. Waarom zouden we.
 Eerlijkheid is de nieuwe leugen.
 Mijn bajonet is nog warm.
 Van het bloed.
 Sorry.
- COACH Je hoeft je in dit gesprek niet te verontschuldigen.
- SOLDAAT Als het sein voor de aanval klinkt,
 moet je naar voren.
 Als het front je inhaalt
 dendert het met z'n laarzen over je heen,
 lig je daar in je loopgraaf,
 ingewanden in de modder,
 in je eigen uitwerpselen,
 warm; ja, prettig; mwah.
- COACH Dat kan ik me voorstellen.
- SOLDAAT Oh?
- COACH ...
- SOLDAAT Weet niet met hoeveel we zijn,
 heb vanaf hier geen zicht op de schuttersputjes.
 Het heeft veel geregend de laatste dagen.
 Je kan zo verzuipen in een granaatkrater.
 Of je moet je ademen in de vuurlinie.
- Ik weet niet hoeveel kameraden
 kopje onder of kopje knal,
 ik weet het niet.
- Het sein voor de aanval klinkt.
 Dan ben je niet bezig met weten.
 Weten wordt malen wordt twijfel.
 Twijfel is dodelijker dan mosterdgas.
- COACH Zie jij twijfel als iets negatiefs?
- SOLDAAT Twijfel is dodelijker dan mosterdgas.
- COACH Hm.
- SOLDAAT Je bent het er niet mee eens?
- COACH Het maakt niet uit wat ik vind.

- SOLDAAT Maar je bent het er niet mee eens.
- COACH Twijfel scherpt je geest.
- SOLDAAT Twijfel *gets you killed*.
- COACH Het zal 'm in de context zitten.
- SOLDAAT Sein voor de aanval, bijvoorbeeld.
Dat geeft context, geeft kader, richting: vooruit,
de frontlinie, door alle obstakels, vuur of vlees,
ik zie hem nog in z'n rozentuintje staan,
stomverbaasd starend naar het lemmet in zijn maag,
z'n rozen onder allerlei lichaamssappen.
- Kots. Bloed. Stront.
- Vrouw achter het keukenraam.
Paniek natuurlijk. Snap ik.
Ik gebaar zo, met m'n handen zo, zo van rustig.
Maar gillen. Gillen!
- COACH En wat doet dat met je?
- SOLDAAT Da's wel een *trigger* natuurlijk.
- COACH De meeste mensen in zo'n situatie
kiezen een van de volgende strategieën:
óf je kan de schuld leggen bij de ander,
of je kan bij jezelf te rade gaan.
- Nou. Welke van die twee strategieën
leidt tot zelftonwikkeling denk je?
- SOLDAAT Zo binair is het niet.
- COACH Niet?
- SOLDAAT Ik zit in een bevel-is-bevel-situatie,
wie het sein niet opvolgt
wordt in de rug geschoten.
- COACH Juist.
- SOLDAAT Aan de inslagwond kan je zien
of een lijk bij leven laf was of lef had.
- COACH En dat is niet binair?
- SOLDAAT Ik krijg geen kogel in mijn rug,
wanneer ik neergeschoten word
krijg ik het staal gloeiendheet in mijn bek.
- COACH Wie geeft het bevel?
- SOLDAAT Hoe bedoel je?

COACH “Bevel-is-bevel”.

SOLDAAT Ja.

COACH Wie is de bevelhebber?

De soldaat is even in de war.

SOLDAAT Ik heb hier helemaal geen tijd voor, vragen en antwoorden, therapeutische gezelschapsspelletjes, observatie, beoordeling, rapportage, ik zit in een gevechtshandeling.

COACH Een gevoel van urgentie.

SOLDAAT Die vrouw achter het keukenraam die staat daar nog steeds te gillen.

En dat kan de vijand horen.
Der Feint hört mit.

COACH Wie is dan de vijand?

De soldaat is weer even in de war.

SOLDAAT Dat is niet relevant, dat bepaal ik niet, de vijand is wie er aan de andere kant van de frontlinie staat.

Jij zou het ook kunnen zijn.

COACH Hm.

SOLDAAT Burgers doen aan van die nuances, maar wanneer de kleefmijnen om je oren vliegen en de paarden om je heen aan flarden worden geschoten dan maal je niet om grijs gebied.

COACH Wat is het verschil tussen een soldaat en een burger, als het de omstandigheden niet zijn?

SOLDAAT Eh...

COACH Je hoeft niet meteen antwoord te geven.

SOLDAAT Er zijn altijd omstandigheden.

COACH Er zijn altijd omstandigheden.

SOLDAAT Schrijf je dat op?

COACH Je vertelde over de vrouw achter het keukenraam.

De makelaar verschijnt.

MAKELAAR Mooi raam. Authentieke details. Ruime keuken. Echt een *unique selling point* van dit huis.

- SOLDAAT Best een aantrekkelijke vrouw.
- MAKELAAR Met een ingebouwde, dubbele oven.
Als je er eenmaal een hebt, kan je nooit meer zonder.
- SOLDAAT Jij niet, nee, jij zit achter het masker
van de professionele afstand, nee,
ik bedoel de weduwe achter het keukenraam.

Zomerjurkje. Positiejurkje.
- MAKELAAR Appeltjesblauwzeegroen.
- COACH Hoe weet je dat die vrouw weduwe is?
- SOLDAAT Bijna-weduwe.
Haar man blaast net een van zijn laatste adems uit
in de rozentuin.
- MAKELAAR Vanuit de slaapkamer met het Franse balkonnetje
heb je een heerlijk uitzicht over eigen tuin.
- SOLDAAT Mijn laarzen plakken in zijn bloed.
- MAKELAAR Koffie, iemand?
- SOLDAAT Je vergeet het steeds,
hoeveel bloed er uit iemand kan komen.
Koffie, lekker, zwart graag.
- MAKELAAR Puntje appeltaart?
- SOLDAAT Het stinkt ook zo, als iemand sterft.
- COACH Ik wil wel koffie,
melk geen suiker.
- SOLDAAT Stront en bloed,
ik ga per ongeluk op zijn gezicht staan,
mijn laars drukt zijn schedel in.
- MAKELAAR Geen appeltaart?
- SOLDAAT Zij grijpt naar haar buik.

Ja, lekker, appeltaart.

Haar gezicht is verwrongen,
alsof ze de werkelijkheid uit wil spugen.
- COACH Doe mij eigenlijk ook maar een puntje.
- MAKELAAR Komt eraan.
- COACH Ik ren vanavond wel een extra rondje.
- MAKELAAR Hahaha!
- De makelaar verdwijnt.*

- SOLDAAT Vind ik een van de mindere aspecten
aan het werk in mijn sector.
Niet het doden, *mind you*, dat hoort erbij,
dat weet je van tevoren,
maar de emoties.
- COACH Heb je moeite met emoties?
- SOLDAAT Maar ik moet nu een beslissing nemen,
of nou ja nee die beslissing neemt mij
nog voor ik die beslissing kan rechtvaardigen.
- Grappig woord trouwens beslissing,
omdat er ‘slissen’ in zit,
wat echt klote is als je beslissing moet zeggen.
- Dus die kogel is de loop al uit
voor ik zie dat die vrouw met jong is geschopt,
al weet ik niet of dat de uitkomst had beïnvloed.
- Versneld misschien.
- Ik bedoel.
Het sein voor de aanval had geklonken.
En wie betaalde nog altijd de helft van de hypotheek?
- COACH Jij?
- SOLDAAT Nota bene.
- COACH Jij hebt daar gewoond?
- SOLDAAT Dat had mijn ongeboren vrucht kunnen zijn.
Was het misschien ook wel.
Geen idee – wie houdt de tijd bij?
Ja dat doet me wel wat,
dat wil ik best toegeven.
- Wat schrijf je nou weer op?
- Ik ben veganist, trouwens,
ik compenseer het wel, ergens,
in het grotere geheel.
- Ik kom hier niet voor een moreel oordeel.
- COACH Ik zeg toch niks?
- SOLDAAT Maar ik zie dat soort dingen hè.
- Ik zie dat soort dingen.

3) SLIJTEN IS VERGETEN

GOD

Mensen vragen mij wel eens waar kom ik nou vandaan, en dan zeg ik: waar iedereen vandaan komt, natuurlijk, of je moet zó van het petrischaaltje de couveuse ingedoken zijn, haha, maar zijn we al zover, ik bedoel, ik heb gehoord van buitenbaarmoederlijke zwangerschappen, maar zijn die ooit voldragen? Ja toch nee niet dus. Buitenbaarmoederlijk ben je als baby zijnde nog meer parasiet dan normaalderlijk gesproken maar je zal het daglicht nimmerniet halen hoor!

Ja nee dat bedoel ik niet, zeggen die mensen dan, ik bedoel, waar kom ik nou echt vandaan bedoel ik. En dan zeg ik de kut - ja sorry, maar hoe moet ik het anders zeggen – de kut van je moeder! En dan een beetje giechelgeit, zij, en dan, nee, nee, ik bedoel écht écht vandaan, is er een soort hoogboven met van ongeduld trappende aurazietjes die hun ouders kiezen of een soort protoprimumdiaal waar haploïde gameten hun kans beiden zygoote te worden? Of hebben we het hier over een sixtijnse-kapelgelijke engeltjesverzameling waar cherubeske wezentjes staan filegeparkeerd, dikbilletje tegen dikbilletje in penseelstreek van Michelangelo, om hop zó de baar in te schuiven of is het eerder een abstractie? Een appeltjesgroenzeeblauwe gedachtevonk die op vleeswording wacht?

En dan zeg ik, god ja, wat zeg ik dan? Ik god? Ik zeg ken je spreeuwen of haringen heb je wel eens een wolk van die beesten gezien? Hoe ze als één groot organisme door de lucht zwenken of het water wervelen, hoe ze elkaars beweging snappen voor ze hem zien, voelen voor je heb inzetten, hoe ze elkaar allemaal beïnvloeden zonder leider of volger of juist allemaal leider én volger, de hele school, zwerm, al die honderden, duizenden individuen die als één groter overstijgend wezen functioneren, ken je dat? Nou, soms valt er daar een uit, omdat 'ie niet functioneert, omdat 'ie te veel individu, niet in het geheel past, misfit, omdat het een disfunctioneel schepsel is. Die disfunctionele creaturen, die uit de Grote Gezamenlijkheid vallen, die ego zijn die ikke-ikke-ikke, aso, ook wel, ja zeg ik gewoon, die vallen deze wereld in, die, daar, daar, daar komt dat ik van jou vandaan, disfunctioneel, niet in staat samen te werken, niet bereid het eigenbelang voor het grote belang te op te offeren, ego's zonder agape, dat is wat een ik een mens maakt, maarja, maar goed, is ook allemaal onzin natuurlijk, welk recht denken mensen te hebben op beantwoording van hun oorsprongsvraag? Of überhaupt hè. Recht.

Maar goed, jij bidt niet zo vaak hè?

AMBER

Ik weet niet eens of ik in je geloof.

GOD Ja, haha, grappig hè, vind ik leuk, om dan opeens de oproep te beantwoorden. Je denkt te veel na. Je probeert een antwoord te vinden op een vraag die geen antwoord heeft. Net als waar komt een ik vandaan is de vraag waar een ik heen gaat niet te beantwoorden. En al helemaal niet waarom.

AMBER Maar waarom?

GOD Ze kreeg geen leven. Dat was niet jouw schuld. Er was geen schuld. Er was. En toen was er niet.

Het spijt me.

Of nee. Er is geen spijt. Er is alleen. En er is niet. Nu voelt dat nog. Zo. Dat is normaal. Maar het slijt.

AMBER Ik wil niet dat het slijt.

GOD Je wil niet dat het slijt. Ook dat is normaal. Je wil dat het schrijnt. Altijd.

AMBER Slijten is vergeten.

GOD Ja. Maar het slijt. En je vergeet.

AMBER Ik wilde niet eens een kind.

GOD Dat is niet relevant.

AMBER Nu wel.

4) RAUWE TONIJN

Amber en Frenkie zitten in een restaurant.

- FRENKIE Volgens mij is deze tonijn niet duurzaam gevangen,
- AMBER Hmm...
- FRENKIE Ik heb ze nog expliciet naar gevraagd.
Pole and Line.
Er staat hier niks.
- AMBER Ja...ik...
- FRENKIE Stel je voor dat ze hier blauwvistonijn serveren.
Dat wil je toch niet op geweten hebben.
- AMBER Bestel...
- FRENKIE Pole and Line vangst...
Als het niet zo verdomd lekker was.
- AMBER Bestel nou maar!
- FRENKIE Nee zo makkelijk gaat dat niet.
Niet met zulke prijzen.
Echt niet.
Ober!
- AMBER Bestel dan maar gewoon iets anders!
- FRENKIE Daar gaat het niet om!
Je bent wat je eet.
Wist je dat in de afgelopen 50 jaar...
- AMBER Nee dat wist ik niet! En ik hoef het ook niet te wisten.
Bestel iets.
Eet iets.
Dan kunnen we zo snel mogelijk weer weg.
- Stilte*
- FRENKIE Dit was wel jouw idee.
- AMBER Mijn idee...
- FRENKIE Ze hebben hier wel een pastinaaktaartje.
- AMBER Pastinaak...
- FRENKIE Ik hoop maar dat dat de pastinaak wél duurzaam geteeld is.
- AMBER Taar...tje
- FRENKIE Het is niet echt het seizoen,
maaarrrrr voor deze ene keer.

AMBER Ik denk dat ik vandaag de tonijn neem.

FRENKIE Excuse me?

AMBER De shashimi.

FRENKIE Dat kan nog niet.
Het is niet het sei...

AMBER Zo vers mogelijk.

FRENKIE Luister je wel?
Dit kan onmogelijk Pole and Line zijn gevangen.

AMBER Rauw.

Pauze.

FRENKIE Waar ben je mee bezig?

AMBER Waar ben ik mee bezig?

FRENKIE Het was een ongelukje.

AMBER Een gelukje bij een ongelukje bij een gelukje...

FRANKIE Laten we gewoon bestellen.

AMBER Blijkbaar wil ik vandaag tonijn eten.
Want jij wil ook zo nodig tonijn eten.

FRANKIE Waar blijft die ober nou?

AMBER Blijkbaar wil ik morgen ook tonijn eten.

FRANKIE Ober!

AMBER Blijkbaar vind jij dat ik morgen ook tonijn moet kunnen eten.

FRENKIE Ik loop anders even naar hem toe.

Frenkie staat op om naar de ober te gaan.

AMBER Blijkbaar wil jij dat ik elke dag
gore rauwe tonijn moet kunnen eten!

FRENKIE Jezus, het is maar tonijn.

AMBER Je eigen zus.

FRANKIE Lekker volwassen weer.

AMBER Ik wil dus geen nog tonijn eten.

FRANKIE Het was jouw idee om hiernaartoe te komen.
Zodat we 'het' er even niet over hoeven te hebben.

Amber pakt menu kaart en wijst gerechten aan.

AMBER Ik wil geen tiramisu.
Ik wil geen Italiaanse kaas.
Ik wil die Franse stinkerd niet.
Spaanse schapenkaas lust ik sowieso niet.
Ik wil sushi niet.
Ook niet parttime.

FRANKIE Maar het kan nu wel als je er trek in hebt.

AMBER Maar ik wil het niet kunnen.

FRANKIE Je mag zelf bepalen...

AMBER Nee!
Nu niet liegen.
Het kwam jou wel heel goed uit!

Met je kut-tonijn.

Stilte.

FRENKIE Ik kijk even waar de ober blijft.

Frenkie loopt weg.

5) BIJ TAXI RECHTDOOR

Amber zit op de achterbank van een taxi. Er is stilte.

TAXI Mensen vragen mij weleens:
Taxi, je komt.
Je gaat.
Je pikt op.
Je zet af.
Heb je een bestemming?

Nou ja, zeg ik dan, af en toe pik ik niemand op.
Zet ik niemand af.
Dan rij ik gewoon rond.

Maar weet je waar je dan naartoe rijdt?
Vragen ze me daarna.

Tja, soms moet ik natuurlijk ook naar de WC.

Maar dat kan nou nooit tijdens het komen en gaan.
Ook niet bij het wegbrengen en afzetten.
Alleen daartussen.

Hmm, het toilet als bestemming?
Niet als ik niet moet.

Maar wel als ik wel moet.

Eigenlijk zou ik die vraag moeten stellen.
Welke kant wil je eigenlijk op?

AMBER Naar huis dacht ik.

TAXI En welke kant is dat?

AMBER Maakt dat wat uit?

TAXI Niet altijd.

AMBER Rij maar een stukje.

TAXI Zal ik de verwarming wat hoger zetten?
Je zult het wel koud hebben.

AMBER Ja.

TAXI En je hebt geen handtas bij je?

AMBER Dat is niet relevant.

TAXI Nu wel.

Het is even stil.

TAXI De taxirit moet wel betaald worden.

AMBER Rij terug naar het restaurant dan.

TAXI Linksaf of rechtsaf?

AMBER Ik...ik weet het niet.
Ga maar eerst rechtdoor.

Ik dacht dat ik het wel wist trouwens.
Dit is niets voor mij.
Niet schrikken zei hij.
Een ongelukje kan gebeuren!
Niet schrikken.
Het glas is nog halfvol.
En je kunt het nog altijd bijvullen.
Dan moet het wel goedkomen toch?

Ik dacht toen dat ik het niet wilde.
Maar ja.
Accepteer het en leef!
Het is goed voor je relatie.
Je hoeft nu in ieder geval die keuze niet meer te maken.

Maktub.

Gewoon rechtdoor blijven gaan.
Oorspronkelijke route.

Maar ik wilde nog zoveel meer.
En dat waren geen zijweggetjes.
Geen afslag.
Maar goed, je kunt altijd rechtdoor blijven rijden zei hij.
Weghalen?
Moest ik zelf weten.
Alsof het mijn keuze alleen was.

Hij is niet eens vegetariër.
Doet maar alsof.

Van alle dingen op het menu bestelt hij tonijn.
Tonijn!

TAXI Dat is niet vegetarisch nee.

AMBER Nee nee, dat was het enige dat ik me permitteerde.
Duurzaam gevangen tonijn.
In het juiste seizoen.

Maar daar was ik dus mee gestopt.
Sigaretten, rode wijn.
Dat mocht niet meer...

Maar hij bestelt dus tonijn.
En dan nog vragen of het duurzaam
gevangen was.
Was het niet duidelijk dan!

Ik was nog niet klaar voor om weer
rechtdoor te gaan snap je!
Fucking tonijn.
Alsof het mijn keuze alleen was.

TAXI En hoe heb je je keuze kunnen maken?

AMBER Iemand was me voor.
Ik wilde die afslag niet nemen.
Maar eigenlijk ook niet meer terug.
En dat wist hij. Dat wist hij.

De Taxi snijdt door de straten van de stad in stilte.

TAXI En heb je al een bestemming?

AMBER Stop maar bij de brug.
Amber stapt uit de taxi.

AMBER Rij maar terug naar het restaurant.

TAXI Kop of munt?

AMBER Pardon?

TAXI Kop of munt?
AMBER Kop?
TAXI Je gaat rechtsaf naar huis.
AMBER Maar ik wil niet naar huis.
TAXI Dan ga je linksaf.